

DISKRIMINERING PÅ SVENSK
ARBETSMARKNAD

En analys av löneskillnader mellan kvinnor och män

av

Åsa Löfström

Umeå Economic Studies No. 196
UNIVERSITY OF UMEÅ 1989

INNEHÅLL

1	INLEDNING	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Diskriminering av kvinnor	4
1.3	Syfte och uppläggning	7
2	KVINNORS LÖN - Historik och nuläge	9
2.1	Historik	9
2.2	Nuläge	15
3	DEN EKONOMISKA TEORIN FÖR DISKRIMINERING	19
3.1	Inledning	19
3.2	Preferensteori	21
3.3	Crowdinghypotesen	30
3.4	Monopson	33
3.5	Andra teoriansatser	35
3.5.1	Humankapitalteori	36
3.5.2	Segmenterad arbetsmarknad	39
3.5.3	Effektiva lönomodeller	40
3.5.4	Insider - outsider ansats	41
3.5.5	Radikala analysen	41
3.5.6	Comparable worth	42
3.6	Sammanfattning	42
4	LÖNEDISKRIMINERING	
	En empirisk tvärsnittsanlys	45
4.1	Inledning	45
4.2	Tidigare empiriska studier av lönediskriminering	46
4.3	Data	52
4.4	Analys av lönediskriminering med gemensam lönefunktion	53
4.4.1	Modell	53
4.4.2	Resultat	55
4.4.3	Sammanfattning	59
4.5	Analys av lönediskriminering med separata löneekvationer	60
4.5.1	Modell	60
4.5.2	Resultat	61
4.5.3	Att mäta diskriminering	64
4.5.4	Diskrimineringskoefficienten	67

4.5.5	Ålderns, civilståndets och yrkets betydelse för löneskillnaderna mellan könen	69
4.5.5.1	Resultat	74
4.5.6	Sammanfattning	79
5	ANALYS AV LÖNEDISKRIMINERING MED OMVÄND REGRESSION	81
5.1	Inledning	81
5.2	Omvänd regression - två tidigare studier.	85
5.2.1	Sammanfattning	88
5.3	Analys av lönediskriminering med omvärd regression	89
5.3.1	Variabelmodellen	90
5.3.2	Indexmodellen	95
5.3.3	Alternativ indexmodell	97
5.4	Sammanfattning	101
6	LAGARS OCH AVTALS BETYDELSE FÖR LÖNEDISKRIMINERING AV KVINNLIG ARBETSKRAFT INOM SVENSK INDUSTRI	
	Perioden 1950 - 1985	103
6.1	Relativa löne- och sysselsättningsförändringar	
	Bakgrund och syfte	103
6.2	Tidigare empiriska studier	107
6.2.1	Sammanfattning	111
6.3	Lagar och avtal på svensk arbetsmarknad som speciellt berört kvinnor i industriarbete	111
6.3.1	Lika lön för likvärdig arbetsinsats	112
6.3.2	Nattarbetsförbud för kvinnor i industrin	113
6.3.3	Solidarisk lönepolitik - låglönesatsningar	113
6.3.4	Jämställdhetsavtal mellan LO/PTK och SAF	114
6.3.5	Sammanfattning	115
6.4	Analys av lagars och avtals effekt på lönediskriminering av kvinnor i industrin	116
6.4.1	Teori	116
6.4.2	Data och uppläggning	121
6.4.3	En empirisk modell	122
6.4.3.1	Resultat - 2SLS	126
6.4.4	En modell med konstant diskriminering.	129
6.4.5	Skattning med den reducerade modellen	136
6.5	Sammanfattning	138
7	SAMMANFATTNING OCH SLUTSATSER	141

ENGLISH SUMMARY	145
APPENDIX OCH REFERENSER	151
APPENDIX 1	153
APPENDIX 2	159
APPENDIX 3	161
APPENDIX 4	163
APPENDIX 5	165
APPENDIX 6	170
REFERENSER.....	173